ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα) της 17ης Μαρτίου 2005 *

Περιεχόμενα

I — Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς ..... I - 2229

Α — Η σύμβαση ..... I - 2229

1. Οι σκοποί της συμβάσεως ..... I - 2230

2. Η προβλεφθείσα εξέλιξη των εργασιών ..... I - 2232

3. Ο έλεγχος της Επιτροπής ..... I - 2235

4. Οι χρηματοπιστωτικές διατάξεις ..... I - 2235

5. Οι επιστροφές ποσών ..... I - 2237

6. Η ρήτρα διαιτησίας ..... I - 2238

Β — Η εκτέλεση της συμβάσεως ..... I - 2238

Γ — Οι καταβολές στις οποίες προέβη η Επιτροπή και το αίτημα επιστροφής .... I - 2240

Δ — Η εκκαθάριση τριών εκ των εναγομένων ..... I - 2242

1. Όσον αφορά την InterTeam ..... I - 2242

2. Όσον αφορά την A-Consult ..... I - 2242

3. Όσον αφορά την Ision ..... I - 2243

II — Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου ..... I - 2243

Α — Το νομικό πλαίσιο ..... I - 2243

Β — Η εφαρμογή της ρήτρας διαιτησίας ..... I - 2244

III — Επί του παραδεκτού της αγωγής, καθόσον αυτή στρέφεται κατά τριών εναγομένων ευρισκομένων υπό εκκαθάριση ή εχουσών αποτελέσει αντικείμενο εκκαθαρίσεως ... I - 2246

Α — Το νομικό πλαίσιο ..... I - 2247

1. Το κοινοτικό δίκαιο ..... I - 2247

2. Η εθνική νομοθεσία ..... I - 2252

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Β — Επί του παραδεκτού της αγωγής, καθόσον αυτή στρέφεται κατά της InterTeam I - 2253

Γ — Επί του παραδεκτού της αγωγής, καθόσον αυτή στρέφεται κατά της A-Consult και της Ision ..... I - 2254

Δ — Επί του συμπληρωματικού αιτήματος της Επιτροπής ..... I - 2256

IV — Επί του βασίμου της αγωγής, καθόσον αυτή στρέφεται κατά των AMI Semiconductor, Intracom, Euram και Nordbank ..... I - 2258

Α — Το δικαίωμα επιστροφής το στηριζόμενο στο άρθρο 23, σημείο 23.3, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως ..... I - 2258

1) Επί της εις ολόκληρον ευθύνης ..... I - 2259

2) Επί του υπολογισμού της οφειλόμενης από την Επιτροπή χρηματοπιστωτικής συνδρομής ..... I - 2261

Β — Το στηριζόμενο στο άρθρο 812 του BGB δικαίωμα επιστροφής ..... I - 2264

V — Επί της ανταγωγής της Intracom ..... I - 2265

Επί των δικαστικών εξόδων ..... I - 2266

Στην υπόθεση C-294/02,

με αντικείμενο αγωγή βάσει του άρθρου 238 ΕΚ, ασκηθείσα στις 12ης Αυγούστου 2002,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον G. Wilms, επικουρούμενο από τον R. Karpenstein, Rechtsanwalt, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

ενάγουσα,

κατά

AMI Semiconductor Belgium BVBA, πρώην Alcatel Microelectronics NV, με έδρα το Audenarde (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τους M. Hallweger και R. Lutz, Rechtsanwälte,

A-Consult EDV-Beratungsgesellschaft mbH (υπό εκκαθάριση), με έδρα τη Βιέννη (Αυστρία), εκπροσωπούμενη από τον E. Roehlich, Rechtsanwalt,

Intracom SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry, με έδρα την Αθήνα (Ελλάδα), εκπροσωπούμενη από τους M. Lienemeyer, U. Zinsmeister και D. Waelbroeck, avocats,

ISION Sales + Services GmbH & Co. KG (υπό εκκαθάριση), με έδρα το Αμβούργο (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους H. Fialski και T. Delhey, Rechtsanwälte,

Euram-Kamino GmbH, με έδρα το Hallbergmoos (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους M. Hallweger και R. Lutz, Rechtsanwälte,

HSH Nordbank AG, πρώην Landesbank Kiel Girozentrale, με έδρα το Κίελο (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους B. Treibmann και E. Meincke, Rechtsanwälte,

InterTeam GmbH (υπό εκκαθάριση), με έδρα το Itzehoe (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους M. Hallweger και R. Lutz, Rechtsanwälte,

εναγόμενες,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, S. von Bahr και K. Schiemann (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott
γραμματέας: M.-F. Contet, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 8ης Ιουλίου 2004,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την αγωγή της, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο να υποχρεώσει, ως εις ολόκληρον οφειλέτες, τις AMI Semiconductor

Belgium BVBA, πρώην Alcatel Microelectronics NV (στο εξής: AMI Semiconductor), εταιρία βελγικού δικαίου, A-Consult EDV-Beratungsgesellschaft mbH (στο εξής: A-Consult), εταιρία αυστριακού δικαίου, Intracom SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry (στο εξής: Intracom), εταιρία ελληνικού δικαίου, καθώς και ISION Sales + Services GmbH & Co. KG, πρώην AllCon Gesellschaft für Kommunikationstechnologie mbH (στο εξής: Ision), Euram-Kamino GmbH (στο εξής: Euram), HSH Nordbank AG, πρώην Landesbank Kiel Girozentrale (στο εξής: Nordbank), και InterTeam GmbH (στο εξής: InterTeam), και οι τέσσερις εταιρίες γερμανικού δικαίου (στο εξής: από κοινού «εναγόμενες») να της καταβάλουν εντόκως το ποσό των 317 214 ευρώ, ως επιστροφή των προκαταβολών που τους είχε καταβάλει στο πλαίσιο εκτελέσεως συμβάσεως συναφθείσας με τις εν λόγω εταιρίες στο πλαίσιο του προγράμματος Esprit 26927 (στο εξής: πρόγραμμα), υπό τον τίτλο «Electronic Commerce Fulfilment Service for the Electronics Industry (ECFS/E)» (υπηρεσία εκτελέσεως παραγγελιών μέσω ηλεκτρονικού εμπορίου για την ηλεκτρονική βιομηχανία, στο εξής: σύμβαση).

I — Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς

A — *Η σύμβαση*

2 Στις 8 Ιουνίου 1998, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, συνήψε με τις εναγόμενες, σύμβαση με αντικείμενο τη χρηματοπιστωτική συνδρομή προς τις επτά αυτές εταιρίες για την υλοποίηση του προγράμματος Esprit 26927.

3 Η σύμβαση συντάχθηκε στην αγγλική γλώσσα. Κατά το άρθρο 10 αυτής διέπεται από τη γερμανική νομοθεσία.

4 Δυνάμει του άρθρου 1, σημείο 1.1, της συμβάσεως, οι εναγόμενες είχαν την υποχρέωση «να εκτελέσουν τη σύμβαση αλληλεγγύως και εις ολόκληρον έναντι της Επιτροπής, ως προς τις εργασίες του παραρτήματος Ι, μέχρι το αποφασιστικό στάδιο του 18ου μήνα».

5 Το άρθρο 1, σημείο 1.2, της συμβάσεως, έχει ως εξής:

«Πλην περιπτώσεων ανωτέρας βίας (περιλαμβανομένων των περιπτώσεων απεργίας, ανταπεργίας και άλλων περιπτώσεων που, κατά κανόνα, διαφεύγουν της επιρροής των αντισυμβαλλομένων), οι αντισυμβαλλόμενοι θα καταβάλουν εύλογες προσπάθειες προς επίτευξη των αποτελεσμάτων που επιδιώκονται με το πρόγραμμα προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων αντισυμβαλλομένου που δεν ανταποκρίθηκε σ' αυτές. Οι αντισυμβαλλόμενοι δεν υποχρεούνται να ενεργήσουν πέραν των ορίων που επιβάλλουν τα στοιχεία που μπορούν ευλόγως να ελέγξουν ούτε να επιστρέψουν ποσά οφειλόμενα από αντισυμβαλλόμενο μη ανταποκριθέντα στις υποχρεώσεις του, εκτός αν ο ίδιος συνέβαλε στην αδυναμία αυτή εκπληρώσεως των υποχρεώσεων. Τα ληπτέα σε περίπτωση ανωτέρας βίας μέτρα θα συμφωνούνται μεταξύ των συμβαλλομένων.»

1) Οι σκοποί της συμβάσεως

6 Κατά το άρθρο 1, σημείο 1.1, της συμβάσεως σκοπός της ήταν η εκτέλεση των απαριθμούμενων στο παράρτημα Ι εργασιών.

7 Κατά τη συνοπτική έκθεση του περιεχομένου του προγράμματος, την περιλαμβανόμενη στο πρώτο μέρος του εν λόγω παραρτήματος, σκοπός του προγράμματος ήταν να καταστήσει δυνατή την πώληση των πλεονασματικών εξαρτημάτων

ημιαγωγών μεταξύ των επιχειρήσεων της ηλεκτρονικής βιομηχανίας, χωρίς ενδιαμέσους, καθώς και τη μείωση, με τον τρόπο αυτό, του κόστους των σχετικών πράξεων. Η υλοποίηση του προγράμματος θα διευκόλυνε την κατάσταση αυτή:

— συγκεντρώνοντας σε κεντρικό επίπεδο την πλεονασματική προσφορά και την μη ικανοποιηθείσα ζήτηση εξαρτημάτων,

— υποστηρίζοντας την εμπορική διαδικασία, όσον αφορά την τέλεση των σχετικών εμπορικών πράξεων,

— εκτελώντας το μεταφορικό έργο αποστολής και εκδίδοντας τις απαιτούμενες δηλώσεις για την εκτέλεση των συμβάσεων αγοράς και πωλήσεως, και

— επεκτείνοντας τη χρησιμοποίηση του ηλεκτρονικού εμπορίου στον ηλεκτρονικό τομέα.

Κατά την εν λόγω συνοπτική έκθεση, το πρόγραμμα θα παρείχε στην ηλεκτρονική βιομηχανία τη δυνατότητα:

— επεκτάσεως των αγορών της και μειώσεως του κόστους των σχετικών πράξεων, μέσω της χρησιμοποιήσεως της τεχνολογίας ανταλλαγής πληροφοριών σε κεντρικό επίπεδο·

— χρησιμοποιήσεως του ηλεκτρονικού εμπορίου χωρίς σύνορα, στο πλαίσιο μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας.

Οι κυριότεροι σκοποί διατυπώνονταν ως εξής στην εν λόγω συνοπτική έκθεση:

— η ενσωμάτωση πολλών υπηρεσιών κρίσιμης σημασίας για την ηλεκτρονική βιομηχανία·

— η δημιουργία των απαραίτητων συνδέσμων για ένα αποτελεσματικό χρηματιστηριακό σύστημα, οι οποίοι πρόκειται να ενσωματωθούν σε ένα επαγγελματικό περιβάλλον τεχνολογιών της πληροφορίας των μελλοντικών χρηστών και παρεχόντων υπηρεσίες·

— η παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου στον τομέα της ηλεκτρονικής βιομηχανίας, περιλαμβανομένης της αναπτύξεως μεθόδων ανταμοιβής για τη χρησιμοποίηση του συστήματος («bonus component»), καθώς και ποσοτικών μεθόδων προσδιορισμού και βελτιώσεως του λογαριασμού κόστος/αποτελεσματικότητα, μετά την εφαρμογή του προγράμματος.

2) Η προβλεφθείσα εξέλιξη των εργασιών

8 Κατά το άρθρο 2, σημείο 2.1, της συμβάσεως, η προθεσμία υλοποιήσεως του προγράμματος ανήρχετο σε 18 μήνες, από 1ης Μαΐου 1998, επομένως έληγε κατά τον μήνα Οκτώβριο 1999.

9 Όπως προκύπτει από τον τίτλο 2, σημείο 2.2, του δευτέρου τμήματος του παραρτήματος I της συμβάσεως, οι προβλεπόμενες εργασίες είχαν κατανεμηθεί σε οκτώ προγράμματα εργασίας («workpackages»), τα οποία θα έπρεπε να καταλήξουν σε 29 συνολικώς παροχές («deliverables»). Το πρώτο πρόγραμμα εργασίας προέβλεπε τις ακόλουθες παροχές:

«Πρόγραμμα εργασίας 1: Εξατομίκευση των καταλλήλων εμπορικών διαδικασιών

Εργασία 1.1 Επεξεργασία εμπορικών μεθόδων στις εγκαταστάσεις του χρήστη (0-2 μήνες)

Διαδικασία αγοράς εξαρτημάτων

Έλεγχος και διαχείριση των πλεοναζόντων εξαρτημάτων

Διαδικασία ποιότητας (ISO 9000 κ.λπ.)

Λοιποί προμηθευτές

Προσαρμοσμένες μέθοδοι πληρωμής

Νέες μέθοδοι πληρωμής

Εργασία 1.2 Λογισμικοί σύνδεσμοι (0-2 μήνες)

Σύνδεσμοι με εμπορικά λογισμικά που χρησιμοποιούνται από τους βιομηχανικούς χρήστες

Λογισμικοί σύνδεσμοι: τράπεζες

Λογισμικοί σύνδεσμοι: μεταφορείς

Καθορισμός των ειδικών παραμέτρων SAP [προδιαγραφές διεπιχειρηματικών λογισμικών]

Εργασία 1.3 Αξιολόγηση του περιβάλλοντος των τεχνολογιών της πληροφορίας (0-2 μήνες)

Προσωπικός υπολογιστής, σταθμός εργασίας, τοπικά δίκτυα

Συστήματα εκμεταλλεύσεως προσωπικών υπολογισμών και δικτύων

Πρόσβαση στο Διαδίκτυο, Εσωτερικά δίκτυα»

10 Πίνακες καθορίζοντες τα ειδικά καθήκοντα των αντισυμβαλλομένων για την εκπλήρωση των διαφόρων προγραμμάτων εργασίας περιλαμβάνονται, επίσης, στον τίτλο 2, σημείο 2.2, του δευτέρου τμήματος του παραρτήματος Ι της συμβάσεως.

11 Στο πρώτο πρόγραμμα εργασίας, προβλέπεται η ακόλουθη κατανομή σύμφωνα με τον πίνακα των σελίδων 40 και 41 του παραρτήματος της συμβάσεως:

Εργασία	Αντισυμβαλλόμενοι	Καθήκοντα
1.1	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	Καθορισμός του συνόλου των εμπορικών διαδικασιών στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις των χρηστών που αφορούν τον έλεγχο, την πώληση, τα πλεονασματικά αποθέματα και την προμήθεια ηλεκτρονικού υλικού.
1.2	[Nordbank]	Καθορισμός των αναγκαίων συνδέσμων για τις μεθόδους πραγματοποιήσεως εμβασμάτων μετρητών και ελέγχου λογαριασμών.
	[Euram]	Καθορισμός των αναγκαίων συνδέσμων για τον προσδιορισμό του κόστους μεταφοράς, της διαβιβάσεως εντολών μεταφοράς και την παρακολούθηση εκτελέσεως αυτών των εντολών.
	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	Παρουσίαση υπό μορφή πινάκων λεπτομερειών σχετικών με τους αναγκαίους για το εμπορικό λογισμικό συνδέσμους.
1.3	InterTeam	Αξιολόγηση του περιβάλλοντος τεχνολογιών της πληροφορίας όλων των μετεχόντων στην υλοποίηση του προγράμματος περιλαμβανομένων των διαδεδομένων προτύπων. Ανεξάρτητη αξιολόγηση ως προς το ζήτημα αν η μέλλουσα να χρησιμοποιηθεί αρχιτεκτονική δομή ανταποκρίνεται στα σχετικά πρότυπα.
	[Nordbank]	Συνεργασία με την InterTeam για την ανάλυση του τοπικού περιβάλλοντος των τεχνολογιών της πληροφορίας.
	[Euram]	Συνεργασία με την InterTeam για την ανάλυση του τοπικού περιβάλλοντος των τεχνολογιών της πληροφορίας.
	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	Συνεργασία με την InterTeam για την ανάλυση του τοπικού περιβάλλοντος των τεχνολογιών της πληροφορίας.

3) Ο έλεγχος της Επιτροπής

12 Το άρθρο 8 του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως προέβλεπε τη δυνατότητα της Επιτροπής να ζητεί την επικουρία πραγματογνωμόνων για τη διαχείριση της συμβάσεως. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή όφειλε να λάβει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι εν λόγω πραγματογνώμονες δεν θα αποκαλύψουν και δεν θα χρησιμοποιήσουν τα εμπιστευτικά στοιχεία που θα τους γνωστοποιηθούν. Λεπτομερή στοιχεία αναφορικά με τους εν λόγω πραγματογνώμονες έπρεπε να κοινοποιηθούν, εκ των προτέρων, στους αντισυμβαλλόμενους της Επιτροπής η οποία όφειλε να λάβει, εντός ευλόγων ορίων, υπόψη της τις αντιρρήσεις που θα διατύπωναν ενδεχομένως οι αντισυμβαλλόμενοι της, εφόσον αυτές στηρίζονταν σε θεμιτούς εμπορικούς λόγους.

4) Οι χρηματοπιστωτικές διατάξεις

13 Κατά το άρθρο 3 της συμβάσεως, οι αποδοτέες συνολικές δαπάνες υλοποιήσεως του προγράμματος υπολογίστηκαν σε 1 080 000 ECU. Το ίδιο άρθρο προέβλεπε ότι η συμβολή της Επιτροπής θα κάλυπτε το 50 % των δαπανών αυτών, μέχρις ενός ανωτάτου ποσού 540 000 ECU. Το παράρτημα Ι της συμβάσεως προσδιόριζε τη βάση του επιλέξιμου κόστους, τα δε άρθρα 18 έως 20 του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως προέβλεπαν τα ακριβή κριτήρια βάσει των οποίων θα υπολογιστούν οι αποδοτέες δαπάνες.

14 Στο περιλαμβανόμενο στη σελίδα 6 του παραρτήματος Ι της συμβάσεως έντυπο 1 καθοριζόταν λεπτομερώς η κατανομή του αποδοτέου συνολικού ποσού μεταξύ των εναγομένων ως εξής:

— InterTeam: 153 500 ECU·

— [Ision]: 70 000 ECU·

— Euram: 40 000 ECU·

— [Nordbank]: 10 000 ECU·

— [AMI Semiconductor]: 97 000 ECU·

— Intracom: 68 000 ECU·

— A-Consult: 101 500 ECU.

15 Στο περιεχόμενο στις σελίδες 56 και 57 του παραρτήματος I της συμβάσεως έντυπο 5.3 προσδιοριζόταν το έργο, υπό μορφή μηνιαίας εργασίας ενός ατόμου, που πρέπει να καταβάλει κάθε αντισυμβαλλόμενος για την εκπλήρωση της κάθε παροχής.

16 Κατά το άρθρο 4 της συμβάσεως, η καταβολή της συνδρομής της Επιτροπής επρόκειτο να γίνει ως εξής:

— καταβολή προκαταβολής ύψους 270 000 ECU, εντός δύο μηνών από της τελευταίας υπογραφής των αντισυμβαλλομένων·

— περιοδικές καταβολές εντός προθεσμίας δύο μηνών από της εγκρίσεως των διαφόρων περιοδικών εκθέσεων προόδου του έργου και υποβολής των αποδείξεων περί του αντιστοίχου κόστους, με την πρόβλεψη ότι η προκαταβολή και οι περιοδικές καταβολές δεν θα υπερβαίνουν, σωρευτικώς, το ποσό των 486 000 ECU·

— το υπόλοιπο της καταβλητέας συνολικής συνδρομής της Επιτροπής (η παρακράτηση της εγγυήσεως των 54 000 ECU), επρόκειτο να καταβληθεί εντός δύο μηνών από της εγκρίσεως της τελευταίας εκθέσεως, εγγράφου ή άλλων παροχών στο πλαίσιο υλοποιήσεως του προγράμματος και υποβολής αναλυτικής καταστάσεως δαπανών για την τελική περίοδο.

17 Το άρθρο 23, σημείο 23.2, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως προέβλεπε ότι όλα τα καταβαλλόμενα από την Επιτροπή ποσά θα θεωρούνται ως αποτελούντα προκαταβολές μέχρι την έγκριση των αντιστοίχων παροχών ή, ελλείψει αυτής, μέχρι την έγκριση της τελικής εκθέσεως.

5) Οι επιστροφές ποσών

18 Κατά το άρθρο 23, σημείο 23.3, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως, οι αντισυμβαλλόμενοι αναλάμβαναν την υποχρέωση, σε περίπτωση κατά την οποία η συνολική χρηματοπιστωτική συνδρομή στην οποία όφειλε να προβεί η Επιτροπή υπολείπεται του συνολικού ποσού των καταβολών στις οποίες αυτή προέβη, να της επιστρέψουν πάραυτα τη διαφορά.

19 Το άρθρο 5, σημείο 5.3, στοιχείο a, περίπτωση i, του εν λόγω παραρτήματος προέβλεπε τη δυνατότητα της Επιτροπής να καταγγείλει τη σύμβαση πάραυτα και εγγράφως [...] στην περίπτωση που η Επιτροπή ζητήσει συγκεκριμένη ενέργεια προς επανόρθωση, της μη εκτελέσεως της [...] συμβάσεως, εντός ευλόγου προθεσμίας μη δυνάμενης να είναι μικρότερη του μηνός και εγγράφως προσδιοριζόμενης, η ενέργεια δε αυτή δεν ανελήφθη κατά τρόπο ικανοποιητικό.

20 Το άρθρο 5, σημείο 5.4, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως προέβλεπε ότι, σε περίπτωση καταγγελίας, η κοινοτική συμμετοχή στις δαπάνες θα αφορούσε μόνο τις δαπάνες τις σχετικές με τις προβλεπόμενες από το πρόγραμμα παροχές τις οποίες αποδέχθηκε η Επιτροπή, καθώς και τις λοιπές εύλογες και αποδεκτές δαπάνες, περιλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικής φύσεως υποχρεώσεων.

21 Κατά την ίδια αυτή διάταξη, σε περίπτωση καταγγελίας δυνάμει του άρθρου 5, σημείο 5.3, στοιχείο a, του παραρτήματος II της συμβάσεως, θα μπορούσαν να προστεθούν τόκοι επί οποιουδήποτε αποδοτέου ποσού, κατόπιν γραπτής αιτήσεως, με επιτόκιο κατά 2 % υψηλότερο του εφαρμοζόμενου από το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο επιτοκίου για πράξεις σε ECU για την περίοδο μεταξύ της εισπράξεως των ποσών και της αποδόσεώς τους.

6. Η ρήτρα διαιτησίας

22 Το άρθρο 7 του παραρτήματος II της συμβάσεως περιλαμβάνει ρήτρα διαιτησίας η οποία έχει ως εξής:

«Το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σε περίπτωση δε αναιρέσεως, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι τα μόνα αρμόδια να επιλαμβάνονται των διαφορών μεταξύ της Επιτροπής και των αντισυμβαλλομένων, των σχετικών με το κύρος, την εφαρμογή και την ερμηνεία της παρούσας συμβάσεως.»

Β — *Η εκτέλεση της συμβάσεως*

23 Η υλοποίηση του προγράμματος άρχισε τον Μάιο του 1998.

24 Στις 15 Δεκεμβρίου 1998, οι αντισυμβαλλόμενοι υπέβαλαν στην Επιτροπή έκθεση καλύπτουσα περίοδο έξι μηνών και αναφερόμενη στους επιτευχθέντες στόχους. Στην έκθεση αυτή οι αντισυμβαλλόμενοι υπογράμμιζαν ότι εκπλήρωσαν πλήρως τις παροχές που προβλέπονταν στα προγράμματα εργασίας 1, 2 και 3.

25 Προκειμένου να έχει τη δυνατότητα να ελέγξει τα περιγραφόμενα στις εκθέσεις των αντισυμβαλλομένων αποτελέσματα, η Επιτροπή πρότεινε τη σύσταση ομάδας ελέγχου (Review Team). Αφού ενημερώθηκε σχετικά με τους προτεινόμενους από την Επιτροπή πραγματογνώμονες, ιδίως μέσω των βιογραφικών σημειωμάτων τους, η InterTeam με την από 8 Απριλίου 1999 επιστολή της συμφώνησε για τον διορισμό δύο υποψηφίων, των Guida και Ouzounis.

26 Στο πλαίσιο συσκέψεως των αντισυμβαλλομένων και της Επιτροπής, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 11 Ιουνίου 1999, η ομάδα ελέγχου κατέθεσε την πρώτη της έκθεση εξετάσεως. Η έκθεση διαπίστωνε σοβαρές ελλείψεις στην εκτέλεση του προγράμματος. Βάσει αυτών των διαπιστώσεων, η ομάδα ελέγχου ανακοίνωσε την αναστολή εκτελέσεως του προγράμματος μέχρι την 1η Ιουλίου 1999 και ζήτησε από τις εναγόμενες να της διαβιβάσουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες που να αποδεικνύουν ότι κάλυψαν τις ελλείψεις που είχαν επισημανθεί στην έκθεση εξετάσεως.

27 Με επιστολή που απέστειλε στις 18 Ιουνίου 1999, η Επιτροπή εξέθεσε συνοπτικώς τις αποφάσεις που ελήφθησαν κατά τη σύσκεψη της 11ης Ιουνίου 1999. Με την ευκαιρία αυτή έταξε, δυνάμει του άρθρου 5, σημείο 5.3, στοιχείο a, περίπτωση i, του παραρτήματος II της συμβάσεως, συμπληρωματική προθεσμία στις εναγόμενες και απείλησε ότι θα καταγγείλει τη σύμβαση. Με επιστολές της 29ης Ιουνίου και της 14ης Ιουλίου 1999, η Επιτροπή αμφισβήτησε, και πάλι, την εκτέλεση εκ μέρους των εναγομένων των συμβατικών τους υποχρεώσεων και τους έταξε προθεσμία ενός μηνός προκειμένου να εκτελέσουν τις υπολειπόμενες εργασίες και να καλύψουν τις διαπιστωθείσες ελλείψεις.

28 Στις αρχές Ιουλίου 1999, οι εναγόμενες υπέβαλαν στην Επιτροπή έκθεση καλύπτουσα περίοδο δώδεκα μηνών και εκθέτουσα τους επιτευχθέντες στόχους. Σύμφωνα με την έκθεση αυτή είχαν υλοποιήσει το πρόγραμμα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση.

29 Στις 5 Ιουλίου 1999, η ομάδα ελέγχου υπέβαλε δεύτερη έκθεση ελέγχου, η οποία ελάμβανε υπόψη τα στοιχεία τα περιεχόμενα στην έκθεση επί της προόδου που είχε επιτευχθεί κατά τους δώδεκα μήνες καθώς και τα υπόλοιπα έγγραφα που κατέθεσαν

οι αντισυμβαλλόμενοι. Η έκθεση διατύπωνε ουσιαστικές επικρίσεις για το σύνολο των παροχών. Πάντως, καίτοι χαρακτηρίστηκαν ως χαμηλής ποιότητας, ορισμένες παροχές έγιναν δεκτές.

30 Η ομάδα ελέγχου δεν μετέβαλε τα συμπεράσματά της, παρά τη νέα πλήρη παρουσίαση, εκ μέρους των εναγομένων, των επιτευχθέντων στόχων, στο πλαίσιο συσκέψεως που πραγματοποιήθηκε στις 8 Σεπτεμβρίου 1999.

31 Με επιστολή που απηύθυνε στην InterTeam στις 21 Δεκεμβρίου 1999 η Επιτροπή κατήγγειλε τη σύμβαση αναδρομικώς από τις 8 Σεπτεμβρίου 1999.

Γ — *Οι καταβολές στις οποίες προέβη η Επιτροπή και το αίτημα επιστροφής*

32 Η έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ (ΕΕ L 162, σ. 1), είχε ως αποτέλεσμα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2, παράγραφος 1, την αντικατάσταση οποιασδήποτε αναφοράς στο ECU με αναφορά στο ευρώ, με σχέση ένα ευρώ για ένα ECU.

33 Σύμφωνα με τις διατάξεις της συμβάσεως, η Επιτροπή κατέβαλε στις εναγόμενες τα ακόλουθα ποσά:

— 270 000 ευρώ, στις 8 Ιουνίου 1998·

— 191 394 ευρώ, στις 6 Μαΐου 1999, για την περίοδο από 1ης Μαΐου έως 31ης Οκτωβρίου 1998.

Συνεπώς, το συνολικό ποσό των προκαταβολών ανέρχεται σε 461 394 ευρώ.

34 Στις 21 Δεκεμβρίου 1999, η Επιτροπή απηύθυνε στις εναγόμενες επιστολή με την οποία ζητούσε την επιστροφή ποσού ύψους 317 214 ευρώ αντιστοιχούντος στη διαφορά μεταξύ του ποσού των 461 394 ευρώ που πράγματι κατέβαλε και του ποσού των 144 180 ευρώ το οποίο, κατά τους υπολογισμούς της, αντιστοιχεί στη συνδρομή που όφειλε να καταβάλει.

35 Σύμφωνα με τον περιεχόμενο στο δικόγραφο της προσφυγής πίνακα, τα ποσά αυτά εκπεφρασμένα σε ευρώ, κατανέμονται, κατά την Επιτροπή ως ακολούθως μεταξύ των εναγομένων:

	Α	Β	Γ	Δ
InterTeam	153 500	300 934	29 491,36	271 443
A-Consult	101 500	61 823	40 960,23	20 862
[AMI Semiconductor]	97 000	26 743	26 214,55	529
Ision	70 000	39 926	31 129,77	8 797
[Euram]	40 000	21 606	0	21 606
Intracom	68 000	10 362	16 384,09	(6 022)
[Nordbank]	10 000	0	0	0
	540 000	461 394	144 180	323 237

Α = ανώτατο ποσό συνδρομής κατά τη σύμβαση,
Β = πράγματι καταβληθέν ποσό,
Γ = εγκριθείσα συνδρομή,
Δ = επιστρεπτέο ποσό (Β – Γ)

Δ — *Η εκκαθάριση τριών εκ των εναγομένων*

1) Όσον αφορά την InterTeam

36 Στις 22 Δεκεμβρίου 1999, η γενική συνέλευση της InterTeam αποφάσισε την εκκαθάριση της εταιρίας. Στις 17 Ιουλίου 2001, η InterTeam κατέθεσε τον ισολογισμό της, τον καταρτισθέντα στις 31 Δεκεμβρίου 1999, ο οποίος αντιστοιχούσε, κατά τα στοιχεία που η ίδια παρέσχε, στον ισολογισμό εκκαθαρίσεως. Ο ισολογισμός αυτός παρουσίαζε έλλειμμα 695 605,33 γερμανικών μάρκων (DEM) (ήτοι 355 657,35 ευρώ), μη καλυπτόμενο από τα ίδια κεφάλαια της εταιρίας. Στις 8 Νοεμβρίου 2001 η InterTeam διεγράφη από το εμπορικό μητρώο.

2. Όσον αφορά την A-Consult

37 Στις 10 Ιουλίου 2002 κινήθηκε διαδικασία δικαστικής εκκαθαρίσεως κατά της A-Consult, ο δε σύνδικος πτωχεύσεως E. Roehlich, ορίστηκε διαχειριστής της εν λόγω εταιρίας.

38 Η A-Consult απέσυρε, στη συνέχεια, την αίτηση κινήσεως της διαδικασίας δικαστικού διακανονισμού, κατόπιν δε αυτού, σύμφωνα με τις διατάξεις της αυστριακής νομοθεσίας περί πτωχεύσεως, τερματίστηκε η εν λόγω διαδικασία και κινήθηκε στις 25 Ιουλίου 2002 η «πτωχευτική διαδικασία εκ μετατροπής διαδικασίας δικαστικού διακανονισμού» (Anschlußkonkursverfahren).

3) Όσον αφορά την Ision

39 Στις 19 Ιουλίου 2002 κινήθηκε διαδικασία αφερεγγυότητας που αφορούσε τα περιουσιακά στοιχεία της Ision, ο δε H. Fialski ορίστηκε διαχειριστής της εν λόγω εταιρίας.

II — **Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου**

A — *Το νομικό πλαίσιο*

40 Κατά το άρθρο 238 ΕΚ:

«Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να λαμβάνει αποφάσεις δυνάμει ρήτρας διαιτησίας που περιέχεται σε σύμβαση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, η οποία συνάπτεται από την Κοινότητα ή για λογαριασμό της.»

41 Το άρθρο 225, παράγραφος 1, ΕΚ, κατόπιν της Συνθήκης της Νίκαιας έχει ως εξής:

«Το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται σε πρώτο βαθμό επί των προσφυγών που αναφέρονται στα άρθρα 230, 232, 235, 236 και 238, με εξαίρεση αυτές που έχουν ανατεθεί σε δικαιοδοτικό τμήμα και αυτές που ο Οργανισμός επιφυλάσσει στο Δικαστήριο. Ο Οργανισμός μπορεί να προβλέπει ότι το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο και για άλλες κατηγορίες προσφυγών.

Οι αποφάσεις που εκδίδει το Πρωτοδικείο δυνάμει της παρούσας παραγράφου υπόκεινται σε αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, σύμφωνα με τους όρους και τους περιορισμούς που προβλέπονται από τον Οργανισμό.»

42 Το άρθρο 51 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, όπως ίσχυε μέχρι την 31η Μαΐου 2004, πριν τεθεί σε ισχύ η απόφαση 2004/407/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 2004, που τροποποιεί τα άρθρα 51 και 54 του πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου (ΕΕ L 132, σ. 5), όριζε ότι:

«Κατ' εξαίρεση από τον κανόνα της παραγράφου 1 του άρθρου 225, της Συνθήκης ΕΚ [...], οι προσφυγές που ασκούνται από τα κράτη μέλη, τα όργανα των Κοινοτήτων και από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.»

Β — *Η εφαρμογή της ρήτρας διαιτησίας*

43 Η περιεχόμενη στο άρθρο 7 του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως ρήτρα διαιτησίας, η οποία παρατέθηκε στη σκέψη 22 της παρούσας αποφάσεως, ορίζει το Πρωτοδικείο ως αποκλειστικώς αρμόδιο να επιλαμβάνεται πρωτοδίκως των διαφορών που ενδεχομένως προκύψουν από τη σύμβαση.

44 Εντούτοις, δεν αμφισβητείται ότι το σύστημα κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου, όπως προέκυπτε από τη Συνθήκη ΕΚ και τον προσαρτημένο σ' αυτήν Οργανισμό του Δικαστηρίου, δεν προέβλεπε, κατά τον χρόνο καταθέσεως του δικογράφου της αγωγής, τη δυνατότητα του Πρωτοδικείου να επιλαμβάνεται αγωγών ασκουμένων, όπως εν προκειμένω, από κοινοτικό όργανο.

45 Προς τούτο, ενώ αρχικώς το δικόγραφο της αγωγής κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, στη συνέχεια, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 54 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, διαβιβάστηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου.

46 Καίτοι οι διάδικοι δεν αμφισβήτησαν την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, εντούτοις, όπως ορθώς υπογράμμισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 53 των προτάσεών της, η δυνατότητα εφαρμογής της ρήτρας διαιτησίας επιβάλλεται να εξεταστεί αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο.

47 Συνεπώς, ανακύπτει, κατ' αρχήν, το ζήτημα αν ο ορισμός του Πρωτοδικείου με ρήτρα διαιτησίας μπορεί να θεμελιώσει αρμοδιότητα του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 238 ΕΚ, το οποίο απονέμει αρμοδιότητες ειδικώς στο «Δικαστήριο».

48 Επιβάλλεται η απάντηση να είναι καταφατική για τους ακόλουθους λόγους.

49 Όπως υπογράμμισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 59 των προτάσεών της, από τη χρησιμοποίηση του όρου «Δικαστήριο» στη Συνθήκη προκύπτει ότι ο όρος αυτός δεν αναφέρεται σε ένα από τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα, αλλά στο κοινοτικό εκείνο θεσμικό όργανο το οποίο περιλαμβάνει τόσο το Δικαστήριο όσο και το Πρωτοδικείο. Συνεπώς, η χρησιμοποίηση του όρου «Δικαστήριο» στο άρθρο 238 ΕΚ πρέπει να νοηθεί ως αναφερόμενη στο όργανο αυτό, αυτό δε το όργανο πρέπει να κατονομάζεται σε μια σύμβαση προς τον σκοπό ορισμού ως αρμοδίου ενός από τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα.

50 Η Συνθήκη δεν προβλέπει ειδική διατύπωση που πρέπει να χρησιμοποιείται σε μια ρήτρα διαιτησίας. Συνεπώς, οποιαδήποτε διατύπωση με την οποία οι διάδικοι

δηλώνουν την πρόθεσή τους να υποβάλλουν τις ενδεχόμενες διαφορές τους στα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα αντί των εθνικών δικαιοδοτικών οργάνων πρέπει να θεωρείται επαρκής προς θεμελίωση της αρμοδιότητας των πρώτων δυνάμει του άρθρου 238 ΕΚ.

51 Το κριτήριο αυτό πληρούται απολύτως σε περίπτωση καθορισμού του Πρωτοδικείου, χωρίς να απαιτείται ερμηνεία της συγκεκριμένης ρήτρας υπό το πρίσμα του εφαρμοστέου επί της συμβάσεως δικαίου.

52 Το γεγονός ότι οι συμβαλλόμενοι επιχείρησαν πεπλανημένως να προσδιορίσουν το συγκεκριμένο δικαιοδοτικό όργανο στο πλαίσιο του θεσμικού οργάνου «Δικαστήριο», το οποίο θα έπρεπε να επιληφθεί των διαφορών τους, και ότι, κατά συνέπεια, η ρήτρα διαιτησίας παραμένει, μερικώς, άνευ αποτελέσματος δεν κωλύει τη σαφώς εκφρασθείσα βούληση των συμβαλλομένων να θέσουν τις διαφορές τους υπό την κρίση των κοινοτικών δικαιοδοτικών οργάνων, αντί των εθνικών δικαιοδοτικών οργάνων.

53 Συνεπώς, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να επιληφθεί της αγωγής της Επιτροπής, καθώς και της ασκηθείσας από την Intracom ανταγωγής.

III — Επί του παραδεκτού της αγωγής, καθόσον αυτή στρέφεται κατά τριών εναγομένων ευρισκομένων υπό εκκαθάριση ή εχουσών αποτελέσει αντικείμενο εκκαθαρίσεως

54 Τρεις από τις εναγόμενες, ειδικότερα η InterTeam, η A-Consult και η Ision, αμφισβητούν το παραδεκτό της αγωγής, καθόσον τις αφορά, στηριζόμενες, κυρίως, στο γεγονός ότι κατά την ημερομηνία καταθέσεως της αγωγής τελούσαν σε διαφορετικά εκάστη στάδια της διαδικασίας αφερεγγυότητας.

Α — Το νομικό πλαίσιο

1) Το κοινοτικό δίκαιο

55 Ο κανονισμός (ΕΚ) 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (ΕΕ L 160, σ. 1), ο οποίος εκδόθηκε δυνάμει των άρθρων 61, στοιχείο γ', ΕΚ, και 67, παράγραφος 1, ΕΚ, περιλαμβάνει τις ακόλουθες αιτιολογικές σκέψεις:

«2) Η καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς απαιτεί να λειτουργούν αποτελεσματικά και αποδοτικά οι διασυνοριακές διαδικασίες αφερεγγυότητας και είναι αναγκαία η έκδοση του παρόντος κανονισμού για την επίτευξη του στόχου αυτού, ο οποίος εμπίπτει στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις κατά την έννοια του άρθρου 65 της συνθήκης.

3) Οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων έχουν αυξανόμενες διασυνοριακές επιπτώσεις και, κατά συνέπεια, η λειτουργία τους ρυθμίζεται όλο και περισσότερο από κανόνες του κοινοτικού δικαίου. Εφόσον και η αφερεγγυότητα αυτών των επιχειρήσεων επηρεάζει την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, απαιτείται να υπάρξει κοινοτική νομοθετική πράξη που θα απαιτεί το συντονισμό των ληπτέων μέτρων σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία του αφερέγγυου οφειλέτη.

4) Για την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, απαιτείται να μην υπάρχουν κίνητρα για τα μέρη να μεταφέρουν τα περιουσιακά τους στοιχεία ή τις νομικές διαφορές τους από ένα κράτος μέλος σε άλλο επιδιώκοντας να βελτιώσουν τη νομική τους θέση (*forum shopping*).

[...]

(8) Για να επιτευχθεί ο στόχος της βελτίωσης και της επιτάχυνσης των διαδικασιών αφερεγγυότητας που έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις, επιβάλλεται οι διατάξεις για τη δικαιοδοσία, την αναγνώριση και το εφαρμοστέο δίκαιο στον τομέα αυτό να συμπεριληφθούν σε κοινοτική νομοθετική πράξη δεσμευτική και άμεσα εφαρμόσιμη στα κράτη μέλη.»

56 Ο κανονισμός αυτός περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διατάξεις:

«*Άρθρο* 3

Διεθνής δικαιοδοσία

1. Αρμόδια για την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το κέντρο των κυρίων συμφερόντων του οφειλέτη. Για τις εταιρείες και τα νομικά πρόσωπα τεκμαίρεται, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, ότι κέντρο των κυρίων συμφερόντων είναι ο τόπος της καταστατικής έδρας.

2. Όταν το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη ευρίσκεται σε κράτος μέλος, τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους είναι αρμόδια για την έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας, κατ' αυτού, μόνον εάν έχει εκεί εγκατάσταση. Η διαδικασία αυτή παράγει αποτελέσματα μόνον έναντι των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη που βρίσκονται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.

[...]

Άρθρο 4

Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Εάν ο παρών κανονισμός δεν ορίζει άλλως, δίκαιο εφαρμοστέο στη διαδικασία αφερεγγυότητας και στα αποτελέσματά της είναι το δίκαιο του κράτους μέλους έναρξης της διαδικασίας, κατωτέρω καλουμένου «κράτος έναρξης».

2. Το δίκαιο του κράτους έναρξης ρυθμίζει τις προϋποθέσεις έναρξης, τη διεξαγωγή και την περάτωση της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Βάσει του δικαίου αυτού, ορίζονται συγκεκριμένα:

[...]

στ) τα αποτελέσματα της διαδικασίας αφερεγγυότητας επί των ατομικών διώξεων εκ μέρους πιστωτών, εκτός αν υφίσταται εκκρεμοδικία·

[...]

Άρθρο 16

Βασική αρχή [της αναγνωρίσεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας]

1. Η κήρυξη της έναρξης μιας διαδικασίας αφερεγγυότητας από τα κατ' άρθρο 3 αρμόδια δικαστήρια κράτους μέλους, αναγνωρίζεται στο έδαφος όλων των άλλων κρατών μελών μόλις αρχίσει να παράγει τα αποτελέσματά της στο κράτος έναρξης.

Ο κανόνας αυτός ισχύει επίσης και αν, ως εκ της ιδιότητας του οφειλέτη, είναι αδύνατη στα υπόλοιπα κράτη μέλη η κατ' αυτού έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας.

2. Η αναγνώριση της διαδικασίας του άρθρου 3 παράγραφος 1 δεν εμποδίζει την έναρξη διαδικασίας του άρθρου 3 παράγραφος 2 από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους. [...]

Άρθρο 17

Αποτελέσματα της αναγνώρισης

1. Η απόφαση έναρξης διαδικασίας του άρθρου 3 παράγραφος 1 παράγει άνευ ετέρου σε κάθε άλλο κράτος μέλος τα αποτελέσματα που ορίζει το δίκαιο του κράτους έναρξης, εφόσον ο παρών κανονισμός δεν προβλέπει άλλως και ενόσω δεν έχει κινηθεί σ' αυτό το άλλο κράτος μέλος καμία άλλη διαδικασία του άρθρου 3, παράγραφος 2.

2. Τα αποτελέσματα διαδικασίας του άρθρου 3 παράγραφος 2 δεν αμφισβητούνται στα άλλα κράτη μέλη. Τυχόν περιορισμοί των δικαιωμάτων των πιστωτών και δη αναστολή πληρωμών ή άφεση χρέους, καθόσον αφορά περιουσιακά στοιχεία ευρισκόμενα σε άλλο κράτος μέλος, αντιτάσσονται μόνον στους συγκατατεθέντες πιστωτές.

[...]

Άρθρο 40

Υποχρέωση ενημέρωσης των πιστωτών

1. Μόλις αρχίσει η διαδικασία αφερεγγυότητας σε κράτος μέλος, το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους αυτού ή ο σύνδικος που έχει διορισθεί απ' το δικαστήριο αυτό, ενημερώνει αμελλητί τους πιστωτές που είναι γνωστοί και έχουν στα άλλα κράτη μέλη τη συνήθη διαμονή τους, κατοικία ή έδρα.

2. Η ενημέρωση αυτή γίνεται με την αποστολή, προς έκαστο πιστωτή, σημειώματος το οποίο περιέχει ιδίως τις τηρητέες προθεσμίες και τις κυρώσεις που προβλέπονται όσον αφορά τις προθεσμίες αυτές, το όργανο ή την αρχή προς την οποία διενεργείται η αναγγελία των απαιτήσεων και τα λοιπά ληπτέα μέτρα. Το σημείωμα αυτό αναφέρει επίσης κατά πόσον πρέπει να αναγγείλουν την απαίτησή τους οι προνομιούχοι ή οι έχοντες εμπράγματον ασφάλεια πιστωτές.»

2) Η εθνική νομοθεσία

57 Κατά το γερμανικό δίκαιο, η κίνηση διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά εταιρίας έχει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες συνέπειες:

— Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 80 της Insolvenzordnung (γερμανικής κανονιστικής αποφάσεως περί αφερεγγυότητας), της 5ης Οκτωβρίου 1994 (BGBl. 1994 I, σ. 2866), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο για την παρούσα υπόθεση χρόνο (στο εξής: InsO), ο διαχειριστής έχει δικαίωμα διαθέσεως επί των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα ενεργητικής και παθητικής νομιμοποιήσεως ενώπιον των δικαστηρίων, επομένως δε η επίδοση δικογράφου στρεφομένου κατά της εταιρίας πρέπει να γίνεται στον διαχειριστή και όχι στην εταιρία.

— Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 87 της InsO, οι πιστωτές μπορούν να προβάλλουν τις εις βάρος της εταιρίας αξιώσεις τους μόνο σύμφωνα με τις διατάξεις τις σχετικές με τη διαδικασία αφερεγγυότητας. Επομένως, οι διατάξεις των άρθρων 174 επ. της InsO υποκαθιστούν τις συνήθεις αγωγές τις διεπόμενες από την πολιτική δικονομία, οι δε αγωγές που στρέφονται ευθέως κατά της εταιρίας ή του διαχειριστή είναι απαράδεκτες.

58 Στο αυστριακό δίκαιο, το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Konkursordnung (αυστριακής κανονιστικής αποφάσεως περί πτωχεύσεως, RGBl. 337/1914, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο για την παρούσα υπόθεση χρόνο, στο εξής: KO) απαγορεύει, μετά την κίνηση της διαδικασίας αφερεγγυότητας, την άσκηση νέας αγωγής ή τη συνέχιση ήδη ασκηθείσας με αντικείμενο την προβολή δικαιωμάτων επί των στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας μιας εταιρίας.

Β — Επί του παραδεκτού της αγωγής, καθόσον αυτή στρέφεται κατά της InterTeam

59 Κατά τις AMI Semiconductor, Euram και InterTeam, η αγωγή είναι απαράδεκτη καθόσον αφορά την InterTeam, διότι η εταιρία αυτή διεγράφη από το εμπορικό μητρώο στις 8 Νοεμβρίου 2001, δηλαδή εννέα μήνες πριν από την κατάθεση της αγωγής της Επιτροπής, κατά συνέπεια δε, η InterTeam απώλεσε, από της ημερομηνίας αυτής, την ικανότητα δικαίου.

60 Όπως υπογράμμισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 67 των προτάσεών της, η αγωγή κατά μιας εταιρίας είναι απαράδεκτη αν, κατά την ημερομηνία καταθέσεώς της, η εν λόγω εταιρία δεν είχε ούτε ικανότητα δικαίου ούτε την ικανότητα να είναι διάδικος. Το εφαρμοστέο εν προκειμένω δίκαιο είναι το δίκαιο που διέπει τη σύσταση της συγκεκριμένης εταιρίας, δηλαδή, εν προκειμένω, το γερμανικό δίκαιο (βλ. αποφάσεις της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 81/87, Daily Mail and General Trust, Συλλογή 1988, σ. 5483, σκέψη 19, και της 5ης Νοεμβρίου 2002, C-208/00, Überseering, Συλλογή 2002, σ. I-9919, σκέψη 81).

61 Δεν αμφισβητείται ότι, κατά τη γερμανική νομοθεσία, εταιρία περιορισμένης ευθύνης (GmbH), όπως η InterTeam, δεν έχει πλέον τη δυνατότητα να είναι διάδικος μετά τη λύση της, η οποία προϋποθέτει τη διαγραφή της από το εμπορικό μητρώο κατόπιν της διαπιστώσεως ότι δεν υφίσταται πλέον εταιρική περιουσία. Επομένως, η διαγραφή τεκμαίρει την έλλειψη περιουσίας.

62 Καίτοι είναι, κατ' αρχήν, δυνατή η ανατροπή αυτού του τεκμηρίου συνεπώς δε η ανάκτηση της ικανότητας της διαγραφείσας εταιρίας να είναι διάδικος, ο απλός ισχυρισμός ότι διαγραφείσα εταιρία εξακολουθεί να έχει περιουσιακά στοιχεία δεν αρκεί, αντιθέτως, προς όσα υποστηρίζει σχετικώς η Επιτροπή. Η Επιτροπή όφειλε, προς στήριξη του ισχυρισμού της, να προσκομίσει πραγματικά στοιχεία προσδιορίζοντας π.χ. τα περιουσιακά στοιχεία που εξακολουθούν, κατά την άποψή της, να υφίστανται, διευκρινίζοντας τουλάχιστον την κατά προσέγγιση αξία τους και τη νομική τους βάση, καθώς και, ενδεχομένως, τον οφειλέτη που αφορούν.

63 Ελλείψει αυτών των στοιχείων, η αγωγή πρέπει να κριθεί απαράδεκτη καθόσον στρέφεται κατά της InterTeam.

Γ — *Επί του παραδεκτού της αγωγής, καθόσον αυτή στρέφεται κατά της A-Consult και της Ision*

64 Κατά την ημερομηνία καταθέσεως της αγωγής, είχαν κινηθεί διαδικασίες αφερεγγυότητας κατά των δύο αυτών εταιριών, δυνάμει των εθνικών νομοθεσιών που, αντιστοίχως, τις διέπουν.

65 Δεν αμφισβητείται ότι, κατ' εφαρμογήν των σχετικών διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας, δηλαδή του άρθρου 6 της ΚΟ όσον αφορά την A-Consult και του άρθρου 87 της InsO όσον αφορά την Ision, αγωγή όπως αυτή που άσκησε η Επιτροπή θα είχε, υπό τις περιστάσεις αυτές, κριθεί απαράδεκτη, αν εστρέφετο κατά των εν λόγω εταιριών και είχε ασκηθεί ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

66 Το άρθρο 238 ΕΚ, σε συνδυασμό με τη ρήτρα διαιτησίας, παρέχει, κατ' αρχήν, στο Δικαστήριο την αρμοδιότητα να επιλαμβάνεται των διαφορών μεταξύ των συμβαλλομένων.

67 Εντούτοις, ανακύπτει το ζήτημα του τρόπου κατά τον οποίο πρέπει να ασκείται η αρμοδιότητα αυτή αναφορικά με συμβαλλόμενο κατά του οποίου έχει κινηθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας. Το ζήτημα αυτό κρίνεται με βάση το εφαρμοστέο ενώπιον του Δικαστηρίου δικονομικό δίκαιο.

68 Δεδομένου ότι ούτε ο Οργανισμός ούτε ο Κανονισμός Διαδικασίας του Δικαστηρίου περιλαμβάνουν ειδικές διατάξεις περί αγωγών στρεφομένων κατά προσώπων εις βάρος των οποίων έχει κινηθεί διαδικασία αφερεγγυότητας, επιβάλλεται να συναχθούν οι εφαρμοστέοι κανόνες από τις γενικές αρχές των δικονομικών δικαίων των κρατών μελών που διέπουν το ζήτημα αυτό.

69 Πράγματι, στα περισσότερα δικονομικά δίκαια των κρατών μελών, ένας πιστωτής δεν μπορεί να επιδιώξει δικαστικώς την ικανοποίηση των αξιώσεών του κατά τρόπο μεμονωμένο έναντι προσώπου κατά του οποίου έχει κινηθεί διαδικασία αφερεγγυότητας, αλλά υποχρεούται να ακολουθήσει τους κανόνες της εφαρμοστέας διαδικασίας, σε περίπτωση δε μη τηρήσεως αυτών των κανόνων, η αγωγή είναι απαράδεκτη. Εξάλλου, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να σέβονται αμοιβαίως τις διαδικασίες που έχουν κινηθεί σε ένα από τα εν λόγω κράτη. Τούτο προκύπτει από τον κανονισμό 1346/2000, το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο στ΄, του οποίου προβλέπει ότι η νομοθεσία που διέπει τα αποτελέσματα της διαδικασίας αφερεγγυότητας επί των ατομικών διώξεων εκ μέρους πιστωτών είναι η νομοθεσία του κράτους ενάρξεως της διαδικασίας, εν προκειμένω η αυστριακή και η γερμανική νομοθεσία. Επίσης, δυνάμει των άρθρων 16 και 17 του ιδίου κανονισμού, η έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως αναγνωρίζεται στο έδαφος όλων των άλλων κρατών μελών, όπου παράγει τα αποτελέσματα που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους ενάρξεως.

70 Όπως υπογράμμισε η γενική εισαγγελέας στα σημεία 84 και 85 των προτάσεών της, σκοπός των διατάξεων του κανονισμού 1346/2000, όπως ιδίως προκύπτει από τη δεύτερη, τρίτη, τέταρτη και όγδοη αιτιολογική σκέψη, είναι η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της καλής λειτουργίας των διαδικασιών αφερεγγυότητας εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, καθώς και η διασφάλιση της ίσης κατανομής των διαθεσίμων στοιχείων του ενεργητικού μεταξύ όλων των πιστωτών. Τα κοινοτικά όργανα θα αποκόμιζαν αδικαιολόγητο πλεονέκτημα, έναντι των υπολοίπων πιστωτών, αν είχαν τη δυνατότητα να προβάλλουν τις αξιώσεις τους στο πλαίσιο διαδικασιών ενώπιον των κοινοτικών δικαιοδοτικών οργάνων, σε περίπτωση που θα ήταν αδύνατη η άσκηση αγωγής ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

71 Ατελεσφόρως, επίσης, επιχειρεί η Επιτροπή να στηριχθεί στο άρθρο 40 του κανονισμού 1346/2000 επικαλούμενη το χρονικό διάστημα των δυόμισι μηνών που

παρήλθε μεταξύ της ενάρξεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας, στις 10 Ιουλίου 2002, και της κοινοποιήσεως αυτής, στις 23 Σεπτεμβρίου 2002, ζητώντας να μην εφαρμοστεί, εν προκειμένω, ο εν λόγω κανονισμός. Πρώτον, δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, η έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας παράγει αποτελέσματα στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε κοινοποίηση δυνάμει του άρθρου 40 του ίδιου κανονισμού. Δεύτερον, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι η κοινοποίηση στην Επιτροπή έγινε καθυστερημένα, ο κανονισμός 1346/2000 δεν προβλέπει καμία συνέπεια μιας τέτοιας καθυστερήσεως επί της αναγνωρίσεως της διαδικασίας στα λοιπά κράτη μέλη, υπό την επιφύλαξη ενδεχομένου δικαιώματος αποκαταστάσεως οποιασδήποτε ζημίας οφειλόμενης στην καθυστερημένη κοινοποίηση.

72 Βάσει αυτών των σκέψεων, επιβάλλεται να κριθεί απαράδεκτη η αγωγή της Επιτροπής, με το περιεχόμενο που προκύπτει από το σχετικό δικόγραφο, καθόσον αυτή στρέφεται κατά των A-Consult και Ision.

Δ — *Επί του συμπληρωματικού αιτήματος της Επιτροπής*

73 Κατά την προφορική διαδικασία, η Επιτροπή διατύπωσε, επικουρικώς, το συμπληρωματικό αίτημα να θεωρηθεί η αγωγή της, καθόσον αυτή στρέφεται κατά των A-Consult και Ision, ως αγωγή με αντικείμενο τη διαπίστωση του βασίμου των αξιώσεών της προκειμένου αυτή να επιδιώξει την ικανοποίησή τους στο πλαίσιο εθνικών διαδικασιών αφερεγγυότητας.

74 Το συμπληρωματικό αυτό αίτημα είναι προφανώς απαράδεκτο.

75 Πρώτον, αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 38 του Κανονισμού Διαδικασίας. Κατά την εν λόγω διάταξη, οι διάδικοι υποχρεούνται να καθορίζουν το αντικείμενο της διαφοράς με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο. Καίτοι το άρθρο 42 του Κανονισμού Διαδικασίας επιτρέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την προβολή νέων ισχυρισμών, εντούτοις δεν μπορεί ένας διάδικος να μεταβάλει το αντικείμενο της διαφοράς κατά τη διάρκεια της δίκης (βλ. αποφάσεις της 25ης Σεπτεμβρίου 1979, 232/78, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 323, σκέψη 3, και της 18ης Οκτωβρίου 1979, 125/78, GEMA κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 537, σκέψη 26). Νέο αίτημα διατυπούμενο για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας δεν μπορεί να γίνει δεκτό χωρίς να στερείται ο εναγόμενος της δυνατότητας να ετοιμάσει την αντίκρουση και, επομένως, χωρίς παραβίαση των δικαιωμάτων του αμυνομένου.

76 Δεύτερον, το αίτημα αυτό βαίνει πέραν της αρμοδιότητας που έχει παρασχεθεί στο Δικαστήριο με την εφαρμοστέα ρήτρα διαιτησίας, η οποία περιορίζει την αρμοδιότητα αυτή στις «διαφορές μεταξύ της Επιτροπής και των αντισυμβαλλομένων», ενώ μια αναγνωριστική αγωγή ενόψει μιας διαδικασίας αφερεγγυότητας συνεπάγεται τη συμμετοχή και άλλων διαδίκων, ειδικότερα των λοιπών πιστωτών της πτωχεύσασας επιχειρήσεως. Επιβάλλεται σχετικώς να υπογραμμιστεί ότι η Επιτροπή δεν έχει κινήσει καμία διαδικασία προσεπικλήσεως αυτών των διαδίκων στην παρούσα διαφορά.

77 Τέλος, οι συλλογισμοί που διατυπώθηκαν στις σκέψεις 68 έως 70 της παρούσας αποφάσεως ισχύουν, επίσης, και για το συμπληρωματικό αίτημα της Επιτροπής, το οποίο πρέπει να κριθεί απαράδεκτο για τον λόγο αυτό.

78 Συνεπώς, επιβάλλεται να απορριφθεί το συμπληρωματικό αίτημα της Επιτροπής ως απαράδεκτο.

IV — Επί του βασίμου της αγωγής, καθόσον αυτή στρέφεται κατά των AMI Semiconductor, Intracom, Euram και Nordbank

79 Η Επιτροπή προβάλλει δύο νομικές βάσεις προκειμένου να στηρίξει τις αξιώσεις πληρωμής που εγείρει κατά των εναγομένων. Αφενός, προβάλλει το συμβατικό δικαίωμα επιστροφής που αντλεί από το άρθρο 23, σημείο 23.3, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως. Αφετέρου, προβάλλει τον αδικαιολόγητο πλουτισμό των εναγομένων κατά την έννοια του άρθρου 812 του Bürgerliches Gesetzbuch (γερμανικού αστικού κώδικα, στο εξής: BGB), το οποίο προβλέπει ότι «ο καταστάς πλουσιότερος, άνευ νομίμου αιτίας, από παροχή τρίτου, ή καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο, υποχρεούται εις απόδοσιν της ωφελείας».

Α — *Το δικαίωμα επιστροφής το στηριζόμενο στο άρθρο 23, σημείο 23.3, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως*

80 Το άρθρο 23, σημείο 23.3, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως, προβλέπει ότι, αν οι καταβολές που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος υπερβαίνουν τη συνολική χρηματοπιστωτική συνδρομή που οφείλει να καταβάλει η Επιτροπή, οι αντισυμβαλλόμενοι υποχρεούνται να επιστρέψουν αμέσως τη διαφορά μεταξύ των καταβολών αυτών και της εν λόγω συνδρομής.

81 Όσον αφορά την, εν προκειμένω, εφαρμογή αυτής της διατάξεως, ανακύπτουν ιδίως δύο ζητήματα. Επιβάλλεται, πρώτον, να εξεταστεί αν η υποχρέωση επιστροφής που προβλέπει η εν λόγω διάταξη συνιστά εις ολόκληρον ενοχή ή αν, αντιθέτως, η επιστροφή μπορεί να ζητηθεί μόνο από τους αντισυμβαλλομένους που πράγματι εισέπραξαν ποσά από την Επιτροπή. Ακολούθως, τίθεται το ζήτημα του υπολογισμού της οφειλόμενης εκ μέρους της Επιτροπής συνολικής χρηματοπιστωτικής συνδρομής.

1). Επί της εις ολόκληρον ευθύνης

82 Όπως ορίζεται στη δεύτερη σελίδα της συμβάσεως, ο όρος «οι αντισυμβαλλόμενοι» υποδηλώνει συλλογικώς τις επτά εναγόμενες που συνήψαν τη σύμβαση με την Επιτροπή. Εντούτοις, οι ακριβείς συνέπειες χρήσεως αυτού του όρου στο άρθρο 23, σημείο 23.3, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως αποτέλεσαν αντικείμενο ζωηρών διαφωνιών μεταξύ των διαδίκων.

83 Κατά την Επιτροπή, η χρησιμοποίηση αυτού του όρου υποδηλώνει ότι η υποχρέωση επιστροφής που προβλέπει η διάταξη αυτή βαρύνει συλλογικώς τους αντισυμβαλλομένους και όχι μόνον εκείνους οι οποίοι πράγματι εισέπραξαν τις εν λόγω προκαταβολές. Επομένως, η Επιτροπή μπορεί να αξιώσει από ένα έκαστο των αντισυμβαλλομένων το σύνολο των προκαταβολών.

84 Αντιθέτως, οι εναγόμενες υποστηρίζουν ότι από την απλή χρησιμοποίηση του όρου «οι αντισυμβαλλόμενοι» δεν μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη εις ολόκληρον ευθύνης, και ότι αν οι συμβαλλόμενοι είχαν την πρόθεση να συμφωνήσουν την ύπαρξη τέτοιας ευθύνης, θα το είχαν τονίσει αναλυτικότερα. Υποστηρίζουν, επίσης, ότι η υποχρέωση που προβλέπει το άρθρο 23, σημείο 23.3, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως, κατά το σαφές γράμμα αυτής της διατάξεως, συνιστά υποχρέωση «επιστροφής», πράγμα το οποίο προϋποθέτει ότι εκείνος από τον οποίο ζητείται η επιστροφή έχει, προηγουμένως, εισπράξει το αντίστοιχο ποσό.

85 Δεδομένου ότι το εν λόγω άρθρο 23, σημείο 23.3, δεν είναι αρκούντως σαφές ως προς το ζήτημα αυτό, επιβάλλεται να ερμηνευθεί στην αλληλουχία των υπολοίπων συμβατικών διατάξεων, ιδίως υπό το πρίσμα του άρθρου 1 της συμβάσεως.

86 Το άρθρο 1, σημείο 1.1, της συμβάσεως γεννάται, εκ πρώτης όψεως, ενοχή «εις ολόκληρον» («jointly and severally») των αντισυμβαλλομένων να εκτελέσουν τη σύμβαση «όσον αφορά τις εργασίες που προβλέπονται στο παράρτημα Ι». Η ενοχή αυτή, η οποία εν πάση περιπτώσει αφορά, κατά το γράμμα αυτής της διατάξεως, μόνον την εκτέλεση των εργασιών, αλλά όχι την επιστροφή των προκαταβολών, περιορίζεται, στη συνέχεια, αυστηρώς με το σημείο 1.2 του ιδίου άρθρου.

87 Ειδικότερα, το άρθρο 1, σημείο 1.2, δεύτερο εδάφιο, της συμβάσεως αποκλείει οποιαδήποτε εις ολόκληρον ευθύνη για την επιστροφή των προκαταβολών, καθόσον προβλέπει ότι ένας αντισυμβαλλόμενος «δεν υποχρεούται [...] να επιστρέψει ποσά οφειλόμενα από αντισυμβαλλόμενο μη ανταποκριθέντα στις υποχρεώσεις του, εκτός αν ο ίδιος συνέβαλε στην αδυναμία αυτή εκπληρώσεως των υποχρεώσεων.»

88 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το άρθρο 23, σημείο 23.3, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 1, σημείο 1.2, αυτής, δεν επιβάλλει στους αντισυμβαλλόμενους παρά την υποχρέωση επιστροφής προκαταβολών που πράγματι εισέπραξαν, εκτός αν αποδειχθεί ότι αντισυμβαλλόμενος συνέπραξε σε παράλειψη η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη γένεση του δικαιώματος της Επιτροπής να ζητήσει επιστροφή προκαταβολής που κατέβαλε σε άλλον αντισυμβαλλόμενο. Το βάρος της αποδείξεως της συμβολής ενός αντισυμβαλλομένου σε μια τέτοια παράλειψη υπέχει ασφαλώς η Επιτροπή, ως ενάγουσα επικαλούμενη αυτή την παράλειψη.

89 Η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι οι AMI Semiconductor, Euram, Intracom ή Nordbank συνέπραξαν με οποιοδήποτε τρόπο σε μια ειδική παράλειψη άλλου αντισυμβαλλομένου, η οποία θα είχε ως αποτέλεσμα δικαίωμα της Επιτροπής να ζητήσει επιστροφή προκαταβολής που εισέπραξε ο άλλος αυτός αντισυμβαλλόμενος. Όπως υπογράμμισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 145 των προτάσεών της, οι γενικής φύσεως ισχυρισμοί κατά τους οποίους οι εναγόμενες δεν συνεργάστηκαν επαρκώς ή δεν ανταποκρίθηκαν στην υποχρέωσή τους να ενημερώνουν την Επιτροπή δεν αρκούν, από της απόψεως αυτής, έστω και αν εν μέρει στηρίζονται επί των εκθέσεων αξιολογήσεως.

90 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι καμία των εν λόγω εναγομένων δεν υποχρεούται να επιστρέψει, δυνάμει του άρθρου 23, σημείο 23.3, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως ποσά πέραν εκείνων που πράγματι εισέπραξε.

2) Επί του υπολογισμού της οφειλόμενης από την Επιτροπή χρηματοπιστωτικής συνδρομής

91 Το άρθρο 23, σημείο 23.3, του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως εξαρτά το δικαίωμα επιστροφής από την προϋπόθεση ότι η οφειλόμενη από την Επιτροπή συνολική χρηματοπιστωτική συνδρομή στο πλαίσιο εκτελέσεως του προγράμματος υπολείπεται των ήδη καταβληθεισών προκαταβολών. Στην περίπτωση αυτή, εκάστη των εναγομένων υποχρεούται να επιστρέψει τη διαφορά μεταξύ της προκαταβολής που εισέπραξε και της αποζημιώσεως που μπορεί να ζητήσει για τις δαπάνες της.

92 Στο δικόγραφο της αγωγής της, η Επιτροπή παρουσίασε σε πίνακα, ο οποίος παρατέθηκε στη σκέψη 35 της παρούσας αποφάσεως, τα ποσά που θα έπρεπε, κατά την άποψή της, να επιστρέψει εκάστη των εναγομένων ατομικώς, σε περίπτωση που αποκλειστεί η εις ολόκληρον ευθύνη. Τα ποσά αυτά υπολογίστηκαν μετά την αφαίρεση από το ποσό που πράγματι εισέπραξε εκάστη των αντισυμβαλλομένων της Επιτροπής των ποσών που αφορούν παροχές που αυτή αποδέχθηκε, κατά το τεκμαιρόμενο για τον συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο ποσοστό συμμετοχής του βάσει της κατανομής εργασιών που προβλέπει το παράρτημα Ι της συμβάσεως.

93 Εφόσον η Επιτροπή δέχεται ότι στη Nordbank δεν καταβλήθηκε κανένα ποσό και ότι η Intracom εισέπραξε ποσό μικρότερο εκείνου που της οφειλόταν, η Επιτροπή δεν μπορεί να ζητήσει από τις δύο αυτές εναγόμενες οποιαδήποτε επιστροφή.

94 Δεν αμφισβητείται ότι η AMI Semiconductor εισέπραξε συνολικώς το ποσό των 26 743 ευρώ και ότι η Επιτροπή αποδέχθηκε εργασίες αξίας 26 214,55 ευρώ. Συνεπώς, το ανώτατο ποσό που θα έπρεπε να επιστρέψει η εν λόγω εταιρία ανέρχεται σε 528,45 ευρώ. Δεν αμφισβητείται επίσης ότι η Euram εισέπραξε το ποσό των 21 606 ευρώ και ότι δεν έγινε δεκτή καμία από τις παροχές στις οποίες συνέπραξε.

95 Όσον αφορά τα αιτήματα που στρέφονται κατά των δύο αυτών εναγομένων, η Επιτροπή δεν δικαιούται να αρνηθεί την έγκριση παροχών ή τις αποδείξεις δαπανών χωρίς να δικαιολογήσει λεπτομερώς τις ελλείψεις αυτών των παροχών. Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, ο ειδικός χαρακτήρας της συμβάσεως, ο οποίος συνίσταται στο γεγονός ότι πρόκειται για σύμβαση που αποβλέπει στην καταβολή επιδοτήσεων, χωρίς πραγματική αντιπαροχή για την Επιτροπή, δεν έχει ως αποτέλεσμα την παροχή διακριτικής ευχέρειας στην Επιτροπή όσον αφορά την αποδοχή των παροχών. Όπως ορθώς υπογράμμισε η γενική εισαγγελέας στα σημεία 167 έως 171 των προτάσεών της, η παροχή τόσο ευρείας εξουσίας μονομερούς αποφάσεως στην Επιτροπή θα απαιτούσε την αναγραφή ειδικών ρητρών στη σύμβαση.

96 Συνεπώς, επιβάλλεται να εξεταστεί αν δικαιολογείται η άρνηση της Επιτροπής να αναγνωρίσει τις παροχές που όφειλαν να παράσχουν η AMI Semiconductor και η Euram. Όπως υπογράμμισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 161 των προτάσεών της, η διαφορά αφορά, ουσιαστικώς, τις παροχές 1.1 (Πλήρες σύστημα καθοριζομένων από τον χρήστη λειτουργιών συστήματος και προδιαγραφές σχεδίου, «Complete set of user-defined system functions and design specifications»), 1.2 (Πλήρες σύστημα προδιαγραφών σχεδίου για συνδέσμους μελλοντικών λογισμικών προς ενσωμάτωση στο περιβάλλον των εμπορικών λογισμικών αυτών των οργανισμών, «Complete set of design specifications for future software interfaces to integrate with the commercial software environment of these organisations») και 1.3 (Πλήρης περιγραφή του περιβάλλοντος των τεχνολογιών πληροφορίας μελλοντικών εμπορικών εταίρων, «Full description of future business parners' IT environment»), οι τρεις δε αυτές παροχές ήταν οι μόνες εκ των απορριφθεισών παροχών στις οποίες συνέπραξαν η AMI Semiconductor και η Euram.

97 Η Επιτροπή στήριξε εξ ολοκλήρου την απόρριψη αυτών των παροχών επί των εκθέσεων με τις οποίες η ομάδα ελέγχου είχε ακριβώς προτείνει την απόρριψη. Όσον αφορά την αποδεικτική αξία αυτών των εκθέσεων, επιβάλλεται, εκ προοιμίου, να απορριφθεί η άποψη της Επιτροπής ότι έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα έναντι των εναγομένων. Μολονότι οι εναγόμενες ενέκριναν την επιλογή των δύο υποψηφίων που πρότεινε η Επιτροπή, ούτε από το άρθρο 8 του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως, ούτε από άλλη ρήτρα της συμβάσεως αυτής, ούτε από κάποιο στοιχείο των ανακοινώσεων που αντάλλαξαν οι συμβαλλόμενοι δεν προκύπτει ότι οι εκθέσεις αυτής της ομάδας θα ήταν δεσμευτικές για τους εν λόγω συμβαλλομένους. Άλλωστε, μια τέτοια δεσμευτική ισχύς θα ήταν προδήλως αντίθετη προς την άποψη που διατύπωσε επί του ζητήματος αυτού η Επιτροπή η οποία, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, υποστήριξε ότι η ίδια θα μπορούσε να παρεκκλίνει, εφόσον το επιθυμεί, από τις εκθέσεις αυτές.

98 Με τη δεύτερη έκθεση ελέγχου η ομάδα ελέγχου πρότεινε την απόρριψη των συγκεκριμένων παροχών. Η παροχή 1.1 κρίθηκε σε μεγάλο βαθμό ατελής και μάλλον επιφανειακή. Οι παροχές 1.2 και 1.3 κρίθηκαν ως ανύπαρκτες με το αιτιολογικό ότι τα έγγραφα που υποβλήθηκαν στην ομάδα ελέγχου ήταν απλώς τίτλοι και «συνόψεις» και όχι πλήρη έγγραφα.

99 Από τις εκθέσεις αυτές προκύπτουν ορισμένες ανεξήγητες αντιφάσεις. Όσον αφορά π.χ. την παροχή 1.1, η ομάδα ελέγχου επικρίνει το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα ή του τομέα υποστηρίξεως, καίτοι εκπροσωπούμενες στην κοινοπραξία που συνέστησαν οι εναγόμενες, δεν συνέπραξαν στην υλοποίηση αυτής της παροχής. Όπως όμως σαφώς προκύπτει από το παράρτημα Ι της συμβάσεως, η σύμβαση δεν προέβλεπε τη συμμετοχή της Nordbank ή της Euram στην εν λόγω παροχή. Προφανώς, η ομάδα ελέγχου δεν εφάρμοσε σχετικώς τα συμβατικά κριτήρια προκειμένου να εκτιμήσει τις παρασχεθείσες υπηρεσίες, αλλά, εσφαλμένως εφάρμοσε τα δικά της κριτήρια.

100 Όσον αφορά την παροχή 1.3, η Επιτροπή, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, υπογράμμισε ότι η παρουσίασή της εκ μέρους των εναγομένων κατέβαλε μία μόλις σελίδα, πράγμα ασυμβίβαστο με το προβλεπόμενο από τη σύμβαση έργο για την υλοποίηση αυτής της παροχής. Πράγματι, επιβάλλεται να υπογραμμιστεί μια εκ πρώτης όψεως ανεξήγητη διάσταση μεταξύ της εργασίας ενός προσώπου επί

τεσσεράμισι μήνες, που προβλέπεται στη σελίδα 57 του παραρτήματος I της συμβάσεως για την εν λόγω παροχή και της βραχύτητας της υποβληθείσας εκθέσεως. Εντούτοις, η βραχύτητα μιας εκθέσεως δεν συνεπάγεται ανταγκαστικώς ότι η εν λόγω έκθεση στερείται ποιότητας ή ότι δεν είναι σύμφωνη με τις ρήτρες της συμβάσεως, που συνιστούν, εν προκειμένω, το μόνο κριτήριο. Αν η Επιτροπή είχε αμφιβολίες ως προς το ύψος των δαπανών που προβλήθηκαν ως προς μια παροχή, θα μπορούσε να αμφισβητήσει τις καταστάσεις δαπανών βάσει των κριτηρίων που προβλέπουν τα άρθρα 18 έως 20 του παραρτήματος II της συμβάσεως, αντί να απορρίψει την παροχή.

101 Προκειμένου να δικαιολογήσει την απόρριψη μιας παροχής, η Επιτροπή οφείλει να προσδιορίσει ειδικώς τις πτυχές εκείνες της εν λόγω παροχής που δεν την ικανοποιούν, παραθέτοντας τους λόγους για τους οποίους, κατά την άποψή της, η παροχή αυτή δεν ανταποκρίνεται στις προκύπτουσες από τη σύμβαση προδιαγραφές. Εν προκειμένω, ούτε στις εκθέσεις ελέγχου, ούτε στο δικόγραφο της αγωγής της Επιτροπής περιέχονται επαρκείς επεξηγήσεις ως προς το ζήτημα αυτό.

102 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται να απορριφθούν οι ισχυρισμοί που αντλεί η Επιτροπή από δικαίωμα επιστροφής στηριζόμενο στις διατάξεις του άρθρου 23, σημείο 23.3, του παραρτήματος II της συμβάσεως. Κατά συνέπεια, επιβάλλεται να απορριφθεί, επίσης, και το περί τόκων αίτημα το στηριζόμενο στο άρθρο 5, σημείο 5.4, του ανωτέρω παραρτήματος.

B — *Το στηριζόμενο στο άρθρο 812 του BGB δικαίωμα επιστροφής*

103 Όπως ορθώς υπογράμμισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 185 των προτάσεών της, αίτηση επιστροφής του αχρεωστήτως καταβληθέντος στηριζόμενη στον αδικαιολόγητο πλουτισμό κατ' εφαρμογήν του άρθρου 812 του BGB πρέπει να απορριφθεί για τους ίδιους λόγους για τους οποίους απορρίφθηκε το αίτημα επιστροφής το στηριζόμενο στη σύμβαση. Εφόσον δεν προσκόμισε την απόδειξη ότι τα καταβληθέντα ποσά υπερέβαιναν τις αξιώσεις των αντισυμβαλλομένων, η Επιτροπή δεν απέδειξε την ύπαρξη αδικαιολόγητου πλουτισμού.

104 Κατά συνέπεια, η αγωγή της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

V — Επί της ανταγωγής της Intracom

105 Με την ανταγωγή της η Intracom προβάλλει δικαίωμα να εισπράξει από την Επιτροπή το ποσό των 6 022 ευρώ. Το ποσό αυτό συνιστά τη διαφορά μεταξύ της προκαταβολής των 10 362 ευρώ που πράγματι κατέβαλε η InterTeam στην Intracom και το μέρος των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε η Intracom και οι οποίες αφορούν τις εγκριθείσες παροχές, που ανέρχεται, κατά τον υπολογισμό της Επιτροπής σε 16 384,09 ευρώ.

106 Πέραν του ισχυρισμού ότι η Επιτροπή «επλούτισε αδικαιολογήτως», η Intracom δεν προσδιορίζει τη νομική βάση αυτού του αιτήματος.

107 Δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή, με τα ποσά που κατέβαλε στην InterTeam, διέθεσε στις εναγόμενες επαρκή κεφάλαια δυνάμενα να καλύψουν την καταβολή 6 022 ευρώ στην Intracom. Πράγματι, κατά τη λήξη της συμβάσεως, καταβλήθηκε στην InterTeam ποσό 300 934 ευρώ, χωρίς αυτή να προβεί εκ του ποσού αυτού σε καταβολές στις άλλες εναγόμενες. Δεδομένου ότι, κατά τα στοιχεία που προκύπτουν από το έντυπο της σελίδας 6 του παραρτήματος Ι της συμβάσεως εδικαιούτο ατομικώς εκ του ποσού αυτού ποσό κατ' ανώτατο όριο ίσο προς 153 500 ευρώ, δυνάμει της συμβάσεως, προκύπτει ότι είχε στην κατοχή της ποσό ίσο προς 147 434 ευρώ τουλάχιστον για λογαριασμό των λοιπών αντισυμβαλλομένων.

108 Συνεπώς, δεν συντρέχει περίπτωση αδικαιολόγητου πλουτισμού της Επιτροπής. Επομένως, επιβάλλεται να απορριφθεί η ανταγωγή της Intracom.

Επί των δικαστικών εξόδων

109 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αγωγή.

2) Απορρίπτει την ανταγωγή της Intracom SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry.

3) Καταδικάζει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)